

Posudek oponentky bakalářské práce
Fakulta: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Ústav: Ústav Dálného východu
Obor studia: sinologie
Studentka: Petra Ševčíková
Název bakalářské práce: Zhao Ziyang a reformní hnutí v ČLR v 80. letech 20. století

Studentka se ve své práci zabývá osobou čínského politika Zhao Ziyanga ve vztahu k ekonomickým a politickým reformám v ČLR v 80. letech 20. století s důrazem na léta 1987 - 1989, včetně popisu událostí na Tian'anmen a Zhaově úloze v jejich průběhu. Na konci práce je také krátké srovnání Deng Xiaopinga a současného čínského prezidenta Xi Jinpinga.

Autorka si za své téma zvolila osobnost politika, jehož osud, vliv a přínos v rámci dějin ČLR není ve světové odborné literatuře významně zpracován, v českém jazyce téměř vůbec. Výchozím pramenem pro tuto práci je deník Zhao Ziyanga, který vyšel jak v čínském, tak i v anglickém jazyce. Jako cíl své práce si autorka definovala rozbor tohoto díla. Tento cíl také úspěšně naplnila. Autorka pracovala s poměrně rozsáhlou sekundární literaturou, přesto některá významná díla do studia dané problematiky nezahrnula. Jedná se především o pojednání o Deng Xiaopingovi, *Deng Xiaoping: Chronicle of an Empire* od Ruan Minga (1994), které se zevrubně zabývá nejen osobou Denga, ale i problematikou reformu a jeho spolupracovníků jak Hu Yaobanga, tak i Zhao Ziyanga. Jelikož se ve své práci autorka věnuje i popisu událostí na Tian'anmen v roce 1989, v seznamu literatury by měla zmínit česky psanou publikaci od Ivany Bakešové: *Tian'anmen 1989* (1991).

Text je srozumitelně a logicky členěn do jednotlivých kapitol. Překlady z čínského jazyka jsou přesné. Většina pojmů je do českého jazyka převedena zaužívanými ekvivalenty (kromě "Národního sdružení žen", str. 61, - překládala bych českým ekvivalentem, tedy Svaz žen / Národní svaz žen). Práce se potýká i s drobnými strukturními nedostatky. Stylistická neobratnost a pojmová nepřesnost v některých úsecích zatemňuje smysl výpovědi. (Např. není jasný rozdíl mezi místním tajemníkem a tajemníkem strany, str. 12., Hua Guofeng "byl považován za nejvyššího vůdce" - on jím skutečně byl, str. 17, matoucí může být spojení "bylo dohodnuto pokračování v prohloubení ustálení ekonomiky a reformem", str. 66) V některých pasážích schází podrobnější vysvětlení. ("Zhao a Deng se rozcházel v názoru na rychlost reformem", str. 19, není zřejmé, kdo zastával jaký názor, Rudá vlajka - bylo by relevantní vysvětlit, že se jedná o teoretické periodikum komunistické strany, str. 50, ani tvrzení "Zhao Ziyang nebyl ideologicky orientovaný" nemluví samo za sebe, str. 37, "jistým zlomem se pak stala návštěva Michaila Gorbačova", si také žádá vysvětlení, str. 62.) Formulace postojů Deng Xiaopinga je místy nepřesná, a to přesto že autorka všechny důležité informace uvedla, v některých případech i vhodně porovnála s postoji Zhao Ziyanga. Ačkoli Deng není hlavním tématem práce, jeho přístup a politické postoje tvoří rámec práce a autorka je často rozebírá. Je například skutečně pravda, že "[Deng] zpočátku podporoval myšlenky jak Hu Yaobanga, tak i Zhao Ziyanga, kterým důvěřoval. Během událostí roku 1989 se však jeho přístup proměnil a pomalu od své podpory upouštěl" (str. 65)? Nebo byl jeho postoj již od počátku 80. let jasně definován jeho doktrínou Čtyř základních principů, které chápal mnohem konzervativněji, než oba zmínění generální tajemníci strany? Jako nadbytečná z pohledu zaměření celé práce se mi jeví kapitola 5.1 Srovnání působení Deng Xiaopinga a Xi Jinpinga. V rámci jedné strany textu není prostor pro hlubší a kritické srovnání a obsahově se zcela míjí se zadáním práce. Hlavní téma práce, osobnosti Zhao Ziyanga a jeho přístup k reformám, tak jak jej formuloval ve svém deníku, je zpracováno pečlivě. Přestože v Zhaově knize nejsou myšlenky a poznatky tematicky řazeny, dokázala autorka zachytit všechny podstatné rysy Zhaových ekonomických i politických postojů, přehledně je rozřídít a uvést do souvislostí. V Zhaově životopise chybí snad jen zmínka o jeho osudu během Kulturní revoluce (kapitola 1.1). Autorka také píše o tom, že po Zhaově vynuceném odstoupení z funkce se možná uvažovalo o jeho popravě (str. 14, 69), neuvádí však k tomuto tvrzení žádné zdroje. Oceňuji, že neopomněla zmínit Zhaovu oficiální návštěvu v tehdejší Československu. Významnějším nedostatkem této části práce je chybící vysvětlení k pojmu primární fáze socialismu. Autorka ho zmiňuje na několika místech (str. 26, str. 38). Tento pojem je důležitý pro ideologické ukotvení reformu a právě Zhaovův postoj k reformám tvoří jádro této práce.

Práce nejen že splňuje nároky kladené na bakalářskou práci, navíc se věnuje tématu, které v našem akademickém prostředí zpracováno není, a kvalifikovaným způsobem zpřístupňuje a rozebírá materiály, které dosud nebyly přeloženy do českého jazyka. Navrhuji hodnocení výborně.

V Praze, 12. června 2016
Mgr. Jitka Černošová

